



מדינת ישראל
הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן
הלשכה המשפטית



י באדר תשפ"ה
10 מרץ 2025

אל: בעלי העניין של הרשות

גילוי דעת (מס' 1.25)

בדבר גילוי בשינוי תכונות ומרכיבים של מוצרים

1. בעקבות פניות שהגיעו לרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן (להלן: "הרשות") אבהיר את פרשנותי באשר לחובות הגילוי כאשר נעשה שינוי בתכונות או מרכיבים של מוצרים. גילוי דעת זה בא במקום גילוי דעת באותו עניין מס' 2.24.

2. על פי מחקרים שנעשו הצרכן לוקה בכשל רציונאלי-התנהגותי ומתקשה להבחין בהקטנת מוצר. זאת ועוד, לפי הכלכלה ההתנהגותית, הצרכן מתקשה להשוות בין מאפיינים רבים של המוצר ומתמקד במחיר כמאפיין עיקרי בתהליך הבחירה. צרכן הרגיל למוצר מסוים לרוב אינו טורח לבדוק את המוצר מכל צדדיו, והוא נוטל אותו מן המדף באופן אוטומטי (ר' הנחיה הממונה על הרשות מיום 21.5.19 בדבר הקטנת מוצרים (להלן: "ההנחיה בדבר הקטנת מוצרים"). בהתאם לכך, בהנחיה בדבר הקטנת מוצרים, צוינו חובות גילוי, על מנת להעמיד את הצרכן על השינוי שנעשה במוצר כדי שיוכל לקבל החלטה מושכלת בהיתן לו מלוא המידע.

3. כך גם נקבע, כי צרכנים הרגילים לרכוש מוצר מסוים, אינם נוהגים לבדוק כל פעם מחדש את המוצר, תכונותיו או מרכיביו, בייחוד כשמדובר באותה אריזה או באריזות דומות בצורתן. לפיכך, כאשר חל שינוי בתכונות או במרכיבים של המוצר חייב הדבר להיות גלוי לצרכן באופן ברור, על גבי המוצר. ר' גם דברי בית המשפט ב-ת"צ (חי') 3404-08-16 שני טל פרידמן נ' אסם השקעות בע"מ (פורסם בנבו 22.08.17):

"מקובלת עלי טענתה של המבקשת, לפיה מקום בו פרסמה המשיבה את חטיף הדובונים, במשך שנים, באופן בולט על חזית האריזה כ"מועשר בויטמינים", היה מחובתה לפרסם באופן בולט את העובדה שהמוצר אינו מועשר עוד בויטמינים, וזאת בהתחשב בכך שצרכנים הרוכשים מוצר מסוים במשך שנים אינם נוהגים לבדוק בכל רכישה ורכישה את פרטי הרכיבים של המוצר, בהיותם רגילים למוצר במתכונתו (הקודמת) על פני תקופה של שנים, ומה גם שהאריזה הקודמת והאריזה החדשה דומות עד מאד בצורתן ובחזותן."

4. סעיף 2(א) לחוק הגנת הצרכן, תשמ"א-1981 (להלן: "החוק"), קובע:

"2(א) לא יעשה עוסק דבר – במעשה או במחדל, בכתב או בעל פה או בכל דרך אחרת, לרבות לאחר מועד ההתקשרות בעסקה – העלול להטעות צרכן בכל ענין



| מען למכתבים: בנין בית עופר, רח' נחום חפצדי 5 ירושלים מיקוד 9548401

| טל: 073-3717777 | פקס: 073-3717790



מדינת ישראל הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן

מהותי בעסקה (להלן – הטעיה); בלי לגרוע מכלליות האמור יראו ענינים אלה

כמהותיים בעסקה: – ... ”

5. הטעיה היא הצהרה כוזבת היוצרת פער בין הדברים הנאמרים (או המוסתרים) לבין המציאות (ראו רע"א 2837-98 שלום ארז נ' **בזק החברה הישראלית לתקשורת בע"מ** (פורסם בנבו 2.3.00). איסור ההטעיה הינו איסור רחב, הבא לידי ביטוי ברשימה שאינה סגורה של מעשים או מחדלים היכולים להיעשות בכל דרך, בכל שלב (לרבות לאחר מועד העסקה) ועלולים להטעות את הצרכן.
6. בנוסף, מערכת היחסים בין עוסק לצרכן מאופיינת בפערי כוחות מבניים, ויש לפרש באופן רחב את ההטעיה הצרכנית (ראו סיני דויטש, **דיני הגנת הצרכן** (כרך ב - הדין המהותי, 2012), עמ' 39).
7. לפיכך, הנני מגלה דעתי, כי אי גילוי של שינוי מהותי במוצר הנמכר לצרכנים, בתכונות או המרכיבים של המוצר, כאשר האריזה נשארת זהה או דומה, עולה כדי הטעיה בדרך של אי גילוי (במחדל) כאמור בסעיף 2(א) לחוק.
8. שינוי מהותי הוא שינוי בתכונה יסודית של הדבר (ראו הגדרת המילה "מהות" באקדמיה ללשון עברית) וכן שינוי שעלול להשפיע על החלטת הצרכן. מהותיות השינוי נבחנת על פי נסיבות המקרה. ר' דבריו של המלומד דויטש כי: "המבחן של "בכל ענין מהותי בעסקה" הוא מבחן אובייקטיבי שאינו קשור לעסקה מסוימת. מדובר בעניין שיש לו חשיבות בעסקה". כאשר יחד עם זאת ציין כי: "רשימת הפסקאות הארוכה בסעיף 2(א) מדגימה מהו עניין מהותי בעסקה ומלמדת שאין הכוונה דווקא לנושאים חשובים במיוחד." (סיני דויטש, **דיני הגנת הצרכן**, כרך ב', הדין המהותי, עמ' 257).
9. סבורני, כי גילוי ראוי הוא, באופן נוח וברור לצרכן בו הצרכן יבחין בשינוי על נקלה, למשל גילוי ברור הנעשה על גבי המוצר. משכו של הגילוי צריך להיות סביר בנסיבות העניין, במטרה שהצרכן ישים לב וייתן דעתו לשינוי, ואין פרק זמן מוגדר או נדרש לגילוי.
10. בהתחשב ברפורמת הייבוא במסגרת "מה שטוב לאירופה טוב לישראל", ככל שסימון מוצר יהא בהתאם להוראות מאומצות כדין במסגרת הרפורמה, לא נראה בכך כהפרה של חובת הגילוי לעיל.
11. האחריות לגילוי בדבר השינוי במוצר, הינה על היצרנים או היבואנים, לפי העניין ולא על הקמעונאים. היצרן או היבואן אינם יוצאים ידי חובתם אם עדכנו את הקמעונאי בדבר השינוי וחלה עליהם החובה לגלות בדבר השינוי במוצר, ישירות על גבי המוצר, כאמור לעיל.
12. אדגיש, אין בפרשנותי זו כדי ללמד על קיומה של מחלוקת כנה אלא רק להבהיר פרשנותי לעניין.

אריאל דיאמנט, עו"ד
היועץ המשפטי (בפועל)
הרשות להגנת הצרכן ולסחר הוגן



| מען למכתבים: בנין בית עופר, רח' נחום חפצדי 5 ירושלים מיקוד 9548401

| טל: 073-3717777 | פקס: 073-3717790